

ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5

5

EFFECTS OF LEARNING ACTIVITIES BASED ON HISTORY METHOD IN CONJUNCTION
WITH JIGSAW TECHNIQUE AFFECTING LEARNING ACHIEVEMENT, CRITICAL THINKING
ABILITIES AND ATTITUDES TOWARD THAI HISTORY OF MATHAYOM SUKSA 5 STUDENTS

สมนึก อ่อนแสง *

ดร.สุจิตรา แบบประเสริฐ **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) ศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ และ 4) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งเรียนในรายวิชา ส 32103 ประวัติศาสตร์ไทย ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่จัดนักเรียนแบบละความสามารถ แล้วใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยวิชาทุกรายวิชาที่เรียนมาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาเรียงลำดับคะแนน และใช้เทคนิค 33 % โดยแบ่งกลุ่มออกเป็นนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เทคนิคการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ ในรายวิชา ส 32103 ประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ 3) แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 40 ข้อ และ 4) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t – test for Dependent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One – Way MANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์มีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to compare Mathayom Suksa 5 students' learning achievement gained before and after they were taught through the learning activities based on History Method in collaboration with Jigsaw Technique, 2) to compare Mathayom Suksa 5 students' critical thinking abilities gained before and after being taught through the learning activities based on History Method along with Jigsaw Technique, 3) to investigate Mathayom Suksa 5 students' attitudes toward Thai History after they were taught through the learning activities based on History Method together with Jigsaw Technique, 4) to compare Mathayom Suksa 5 students' critical thinking abilities and attitudes toward Thai History whose learning achievements were high, medium and low after they were taught through the learning activities based on History Method in collaboration with Jigsaw Technique. The subjects in this study were composed of 40 Mathayom Suksa 5/2 Students who enrolled in Thai History (32103) in the first semester of the 2011 academic year at Khamcha-i Witthayakhan School under the Office of the Secondary Educational Service Area 22 using Cluster Random Sampling Technique. Each class was mixed with the students whose learning abilities in Mathayom Suksa 4 were high, medium and low. Their average scores in every subject were ranked orderly using the 33 Percent Technique. The instruments used consisted of 1) the lesson plans constructed using History Method along with Jigsaw Technique in Thai History (32103) of Mathayom Suksa 5 students, 2) a learning achievement test with 40 items, 3) a critical thinking ability test with 40 items, and 4) a form of the attitude measurement toward Thai History with 30 items. The statistics employed to analyze the data comprised mean, standard deviation, t – test (Dependent Samples), One – Way MANOVA and One – Way ANOVA.

The findings of this study were as follows :

1. The learning achievements in Thai History of Mathayom Suksa 5 students after learning History Method in conjunction with Jigsaw Technique were higher than those before learning at the .01 level of significance.

2. The critical thinking abilities of Mathayom Suksa 5 students after being taught by History Method in cooperation with Jigsaw Technique were higher than those before learning at the .01 level of significance.

3. The students' attitudes toward Thai History in Mathayom Suksa 5 after they were taught by History Method together with Jigsaw Technique were at the highest level. The mean was 4.26.

4. Mathayom Suksa 5 students with high, medium and low learning achievements, after being taught by History Method in association with Jigsaw Technique, gained critical thinking abilities and attitudes toward Thai History at the .01 level of significance.

ภูมิหลัง

ปัจจุบันโลกมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของสังคมไทยในทุกด้าน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ทุกคนมีความพร้อมที่จะร่วมกันพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ให้คงไว้ในเอกลักษณ์ไทย และสามารถพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับของสังคมโลกได้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 – 2554 รัฐบาลได้กำหนดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้เท่าทัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 8 – 9, 21 – 22) ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา-ต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาลดตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4) ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนธรรมชาติของวิชา บริบททางสังคม และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้เรียนทุกคนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียน เพราะกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันบนโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างกันอย่างหลากหลาย การปรับตัวเข้ากับบริบทสภาพแวดล้อม ทำให้เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบมีความสามารถทางสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นตัวช่วยสำคัญให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก ทั้งนี้ โครงสร้างของหลักสูตรได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งมี 5 สาระดังนี้ 1) สาระที่ 1 ศาสนา

ศีลธรรม จริยธรรม 2) สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม 3) สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ 4) สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ และ 5) สารที่ 5 ภูมิศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1 – 2)

การเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เป็นลักษณะการเรียนรู้โดยครูผู้สอนบรรยายเนื้อหาจากแบบเรียน และหลักสูตรการศึกษา เป็นการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนมากกว่าให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนประวัติศาสตร์สภาพปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์จากการศึกษา พบว่า รายวิชาขาดความเป็นเอกเทศ ครูบางส่วนยังขาดความรู้ความสามารถ และทักษะในการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ ขาดความมีจิตสำนึก และจิตวิญญาณแห่งความเป็นครู ขาดทักษะในการใช้เทคนิคการสอนแบบใหม่ (กรมวิชาการ. 2545 : 3 – 6) แต่ในปัจจุบันการสอนประวัติศาสตร์ไม่ได้เน้นการท่องจำ หรือให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องราวประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลเชื่อถือได้ โดยอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (ณรงค์ พ่วงพิศ และคณะ. 2548 : 2) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักและสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในชั้นมัธยมศึกษา ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการกล่าวสรุปไว้ว่า การเรียนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้นักเรียนเกิดประสบการณ์เรียนรู้ในกระบวนการคิด ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน (อัจฉราพร ต้นบรมจ. 2546 : 78) และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถการคิด ในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 6) ดังนั้น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) จึงเป็นตัวแปรที่ควรศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามสมรรถนะด้านความสามารถการคิด และการใช้เหตุผลในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า จัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความรู้ และสามารถทำงานอย่างเป็นระบบ และการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอว์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคมและอารมณ์ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น สรุปองค์ความรู้ สามารถสร้างชิ้นงานของตนเอง และกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบจิกซอว์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นกำหนดประเด็นปัญหาและความคิดรวบยอด 2) ขั้นรวบรวมจัดการข้อมูล และแบ่งกลุ่มกันทำงาน 3) ขั้นตรวจสอบวิเคราะห์ ประเมินค่า และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4) ขั้นสังเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ และ 5) ขั้นนำเสนอข้อมูล และอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เจตคติต่อการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพราะเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมมนุษย์ว่าจะไปในทิศทางบวกหรือทิศทางลบ และปัจจัยที่ก่อให้เกิดเจตคติมีหลายปัจจัย แต่ที่สำคัญได้แก่ ประสบการณ์บางอย่างที่ประทับใจมากที่สุดทั้งทางด้านดีและด้านไม่ดี ถ้านำเทคนิคการสอนที่สามารถสร้างประสบการณ์ให้เกิดความประทับใจ จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีเจตคติในทิศทางบวกต่อการเรียนรู้ (ธนพร ยมรัตน์. 2547 : 3) นอกจากนี้ การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนของนักเรียนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหาทักษะการทำงาน รวมทั้งมองเห็นคุณค่าของการเรียน อันจะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (ปาริชาติ จิตรจำ. 2540 : 85)

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาครั้งที่ 2 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 ปีการศึกษา 2552 พบว่า ผลการประเมินในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดไตร่ตรอง มีวิสัยทัศน์ ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพ คือ มีค่าเฉลี่ย 1.78 ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยตามมาตรฐานคุณภาพที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำหนดไว้ และจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2553 ปรากฏว่า ผลสอบในรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.82 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ คือ 46.51 (สท.ศ. : 2011)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้วสาเหตุหนึ่งน่าจะมาจากวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูที่ขาดเทคนิคใหม่ๆ ไม่ตอบสนองกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความสนใจและต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนให้เพิ่มสูงขึ้นด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในรายวิชาสังคมศึกษาและประวัติศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยได้พิจารณานำวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ และส่งเสริมคุณลักษณะเกื้อกูล มีสุข โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้รอบด้าน รวมทั้งการสนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ความสามารถด้านการคิด ความพยายามในการวางแผน และลงมือปฏิบัติ เพื่อแก้ปัญหาควบคู่ไปพร้อมกับกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จะสามารถช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และให้มีเจตคติที่ดีในวิชาประวัติศาสตร์กับผู้เรียนได้ในโอกาสต่อไป

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสาระประวัติศาสตร์ คาดว่าการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการนำมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

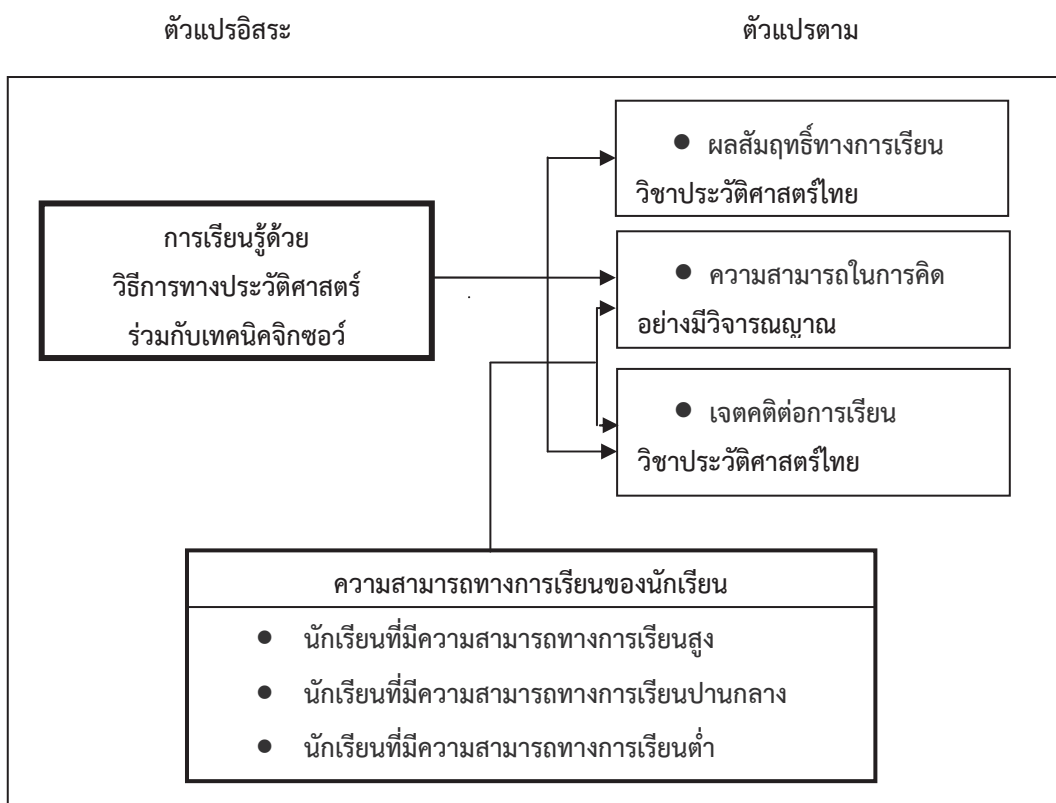
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทฤษฎี หลักการ และแนวคิดการสอนประวัติศาสตร์โดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ของเฉลิม นิติเชตต์ปรีชา (มลิลา) (2545 : 117 – 118) และการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ของกรมสามัญศึกษา (2540 : 42 – 43) และกอบกุล แสงสวาสดี (2550 : 7– 8) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย “ผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 4 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 150 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งเรียนในวิชา ส 32103 ประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คนซึ่งเป็นห้องเรียนที่จัดนักเรียนแบบละความสามารถ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ ในรายวิชา ส 32103 ประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 20 แผน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.22 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.915

2.2 แบบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 40 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.37 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.918

2.3 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย จำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.934

วิธีรวบรวมข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 20 ชั่วโมง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความยาก (difficulty) หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) การหาความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คำนวณจากสูตร KR-20 และการหาความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ให้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ทดสอบค่าที (t – test for Dependent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (One – Way MANOVA) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาประวัติศาสตร์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์มีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ เมื่อได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอว์ มีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีเจตคติต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนที่ได้รับได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรพิจารณานำการสอนโดยใช้วิธีการดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ในการทำกิจกรรม นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับอ่อน มักจะให้ความร่วมมือน้อย ผู้สอนควรคอยกระตุ้นให้นักเรียนช่วยเหลือและปรึกษาหารือและร่วมกันจัดข้อขัดแย้งในระหว่างทำกิจกรรม และร่วมกันเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับนักเรียน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและสามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ ที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่นๆ เช่น ความคงทนในการเรียนรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา แรงจูงใจในการเรียน

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้อีกวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับเทคนิคจิกซอร์ กับนักเรียนชั้นอื่นๆ หรือปรับเปลี่ยนใช้กับวิชาอื่น

2.3 ควรทำการวิจัยโดยใช้ตัวแปรอิสระที่นำมาเป็นตัวแปรจัดประเภทตัวอื่นๆ ที่ไม่ใช่ตัวแปรความสามารถทางการเรียน เช่น ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความฉลาดทางอารมณ์ ความวิตกกังวล ความรับผิดชอบ ความอดทน เป็นต้นเพื่อจะได้ข้อสารสนเทศในการนำไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ หรือในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร, 2545.

_____. การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

กรมสามัญศึกษา. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2540.

กอบกุล แสงสวาสดี. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ.

วิทยานิพนธ์ คม.พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2550.

คำชะอีวิทยาคาร, โรงเรียน. รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประจำปีการศึกษา 2553. Mukdahan : โรงเรียนคำชะอีวิทยาคาร, 2553.

เฉลิม นิติเขตต์ปรีชา (มลิลา). เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2545.

ณรงค์ พ่วงพิศ และคณะ. หนังสือเรียน สาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ม.2. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า, 2548.

ธนพร ยมรัตน์. ผลการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคปริศนาความคิดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2547.

ปาริชาติ จิตรน้า. การเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อพัฒนาสัมฤทธิ์ผลเจตคติและทักษะการทำงานร่วมกันในวิชาสังคมศึกษา ส 504 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

_____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10. กรุงเทพฯ : 2549.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET). (ออนไลน์). เข้าถึงจาก : <http://www.onetresult.niets.Or.th/Announcement>.

อัจฉราพร ต้นบรรจง. ผลการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านโป่งน้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.